

Asia: VN/23554/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi liiketoimintakiellosta annetun lain ja kaupparekisterilain 20 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjien lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle liiketoimintakiellosta annetun lain ja kaupparekisterilain 20 §:n muuttamisesta (VN/23554/2023).

Hallituksen esityksellä täytäntöönpantaisiin direktiivi (EU) 2019/1151 siltä osin kuin kyse on liiketoimintakieltoja koskevasta tietojenvaihdosta ja muualla kuin Suomessa määrättyjen liiketoimintakieltojen huomioimisesta Suomessa. Esityksessä ehdotetaan myös selvennettäväksi kaupparekisterilaissa Finanssivalvonnan kuulemisesta säädettyä.

Suomen Yrittäjien huomiot:

Liiketoimintakiellosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että liiketoimintakieltoa määrättäessä voitaisiin kokonaisarvioinnissa ottaa huomioon myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa henkilölle määrätty kielto harjoittaa liiketoimintaa tai osallistua liiketoimintaan samoin kuin henkilön syyllistyminen liiketoiminnassa edellä tarkoitettussa valtiossa rikolliseen menettelyyn.

Lisäksi säädettäisiin liiketoimintakieltoa koskevasta tietojenvaihdosta. Liiketoimintakiellosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomessa liiketoimintakielto rekisteriä ylläpitävän Oikeusrekisterikeskuksen saadessa toiselta jäsenvaltiolta yhtiöoikeusdirektiivin mukaisen pyynnön, Oikeusrekisterikeskus antaisi rekistereiden yhteenliittämisjärjestelmän kautta tiedon siitä, onko pyynnössä tarkoitettu henkilö määrätty Suomessa liiketoimintakieltoon. Vastaavasti Oikeusrekisterikeskus luovuttaisi liiketoimintakieltoasian tutkinnassa toimivaltaiselle viranomaiselle,

syyttäjälle ja tuomioistuimelle toisesta jäsenvaltiosta saamansa tiedot henkilön määräämisestä kieltoon harjoittaa liiketoimintaa tai osallistua liiketoimintaan toisessa jäsenvaltiossa.

Suomen Yrittäjät pitää sopimattomaan ja vahingolliseen liiketoimintaan puuttumista sekä liiketoimintaan kohdistuvan luottamuksen ylläpitämistä tärkeänä tavoitteena. Esityksen mukaan edellytyksenä sille, että muualla kuin Suomessa määrätty liiketoimintakielto otetaan Suomessa liiketoimintakieltoa määrättäessä kokonaisarvioinnissa huomioon olisi, että muualla määrätyn kiellon peruste samoin kuin rikollinen menettely olisi liiketoimintakieltolaissa tarkoitettua vastaava. Kyse ei näin ollen olisi itsenäisestä liiketoimintakiellon määräämisen perusteesta, vaan kokonaisarvioinnissa huomioitavasta seikasta.

Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä, että vaatimuksia muualla määrätyn kiellon tai rikollisen menettelyn huomioimisesta kokonaisarvioinnissa ei tehdä, mikäli käytettävissä ei ole riittävän kattavaa selvitystä. Huomioon on myös otettava se, että lainsäädäntö ei ole kaikkialla liiketoimintakiellon osalta samanlaista. Rikollinen menettely, jota ei ole pidettävä vähäisenä osoittaa yleensä laiminlyöntiä enemmän soveltumattomuutta liiketoiminnan harjoittamiseen. Näin ollen Suomessa määrättävien liiketoimintakieltojen kokonaisharkinnassa tulisi muualla kuin Suomessa määrättyjen liiketoimintakieltojen osalta painoarvoa antaa erityisesti rikolliselle menettelylle.

Erytyisesti on huolehdittava siitä, että lainsäädännön noudattamiseen pyrkivät yritykset eivät joudu kärsijöiksi ylimääräisten liiketoimintakieltoasioiden tutkintojen vuoksi. Turhat liiketoimintakieltoasioita koskevat tutkinnat voivat aiheuttaa yrityksille hallinnollisen taakan lisäksi merkittäviä mainehaittoja.

Suomen Yrittäjät katsoo, että lakimuutoksen käytännön vaikutuksia on välttämätöntä arvioida myös jälkikäteen. Erytyisesti siitä näkökulmasta, mikä on ollut Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa määrättyjen liiketoimintakieltojen vaikutus Suomessa määrättävien liiketoimintakieltojen kokonaisharkinnassa.

Nurmela Niko
Suomen Yrittäjät ry